

Kliimaministri määruse „Majandus- ja taristuministri 29. juuni 2021. a määruse nr 42 „Toetuse andmise tingimused ja kord rohevesiniku kasutuselevõtuks ühistranspordisektoris“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase määrusega muudetakse määruse alusel antud toetusest rahastatavate elluviidavate projektide võimalikku abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaega.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja valmistasid ette Kliimaministeerium (edaspidi KliM) ning Sihtasutus Keskonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK). Eelnõu ja seletuskirja koostasid KliM-i Karlis Goldstein (karlis.goldstein@kliimaministeerium.ee, telefon +372 58851117 ja KIK-i projektikoordinaator Tiiu Noormaa (tiiu.noormaa@kik.ee, telefon 5880 0210). Eelnõu õigusekspertiisi tegi KliM-i õigusosakonna jurist Rene Lauk (rene.lauk@kliimaministeerium.ee, telefon 626 2948).

1.3. Märkused

Eelnõukohase määrusega muudetakse majandus- ja taristuministri 29. juuni 2021. a määruse nr 42 „Toetuse andmise tingimused ja kord rohevesiniku kasutuselevõtuks ühistranspordisektoris“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 14.05.2024, 4. Alates 25. märtsist 2025 kuulub tegevus energeetika- ja keskkonnaministri vastutusvaldkonda.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Meetme abikõlblikkuse tähtaega on juba ühe korra pikendatud esialgselt 30. novembrilt 2024 praegu kehtivas määruses oleva 31. maini 2025¹. Käesoleva eelnõuga pikendatakse projekti abikõlblikkuse tähtaega 30. novembrini 2025. a. Muudatus on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 04.11.2016 määrusega nr 121 „Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise enampakkumisel saadud tulu kasutamise ja aruandluse üldtingimused“ § 3 lõikega 1, mille kohaselt lõpeb kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise perioodi 2013–2020 enampakkumisel saadud tulu kasutamise periood 30. novembril 2025. a.

Pikendamise vajadus on tingitud asjaolust, et ainus toetuse saaja on hindamise tulemusena näidanud, et on kõik vajalikud hanked läbi viinud, tootmistaristu on püstitatud ja testimisel, sõidukid tarnitud, on rohevesiniku tervikahela projektid uudsed ja aeganõudvad, tarneajad on pikad ja seadmete paigaldamine ning seadistamine vajab eeldatuga võrreldes pikemat ajaperioodi. Tähtaega pikendatakse selleks, et arvestada kõrgsurvetankimiseks vajaliku vesiniku jahutamise seadme tarne hilinemisega allhankijalt, mis on tänaseks lahendatud. Abikõlblikkuse perioodi teistkordne pikendamine (eelmine kord 2024. aasta maikuus) võimaldab toetuse saaja alustatud tegevused lõpule viia ning tagada meetme tulemuste saavutamine. Algselt esitati toetusele kolm pakkumist, millest kaks jäeti rahuldamata, kuna need ületasid meetme eelarvet ning üksnes üks projekt mahtus eelarvesse. Projekti valmimise kiirus ei olnud seejuures hindamiskriteeriumiks.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/114052024002>

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusaktidega sh abi andmise aluseks oleva üldise grupierandi määrusega. Toetuse maht ning antava abi intensiivsus muudatuse tulemusel ei suurene.

4. Määruse mõjud

4.1 Määruse üldine mõju

Pilootprojektide elluviimiseks ettenähtud aja pikendamine suurendab võimalust pilootprojektid edukalt lõpetada ja meetme eesmärgid saavutada.

4.2 Mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele

Kodumaise energiatootmise kaudu suureneb riigi energeetiline sõltumatus.

4.3 Mõju elu- ja looduskeskkonnale

Pilootprojektide edukas lõpetamine võimaldab vähendada kasvuhoonegaaside heidet transpordisektoris 1,7 CO₂ekv kt/a ning muud kaasnevat aerosoolset heidet 0,06 t/a ning omab seeläbi positiivset mõju Eesti looduskeskkonnale.

4.4 Mõju majandusele

Meetme ainsa toetuse saaja projekti edukas läbiviimine on oluline meetme õnnestumiseks. Toetuse maht on 5 miljonit eurot, selle koordinaatoriks on Utilitas AS ja kaasatud on Alexela AS ning Stargate Hydrogen Solutions OÜ. Selle abil rajatakse vesiniku tankimispunktid Väos ja Peterburi maanteel ning kavas on soetada 30 vesinikul töötavat sõiduauto, mille operaatoriks saab Bolt. Meetme muudatuseta ei vastaks projekt toetuse saamise kriteeriumitele ning kaotaks toetuse õiguse.

Määruse muutmisega ei kaasne negatiivset mõju, kuna varasemalt on ühe korra meetme abikõlblikkuse tähtaega pikendatud (2024. a muudatus). Algselt esitati toetusele kolm pakkumist, millest kaks jäeti rahuldamata, kuna need ületasid meetme eelarvet ning üksnes üks projekt mahtus eelarvesse. Projekti valmimise kiirus ei olnud seejuures hindamiskriteeriumiks.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega eeldata sellest tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile.